

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

XV. Odia restringi, & favores convenit ampliari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

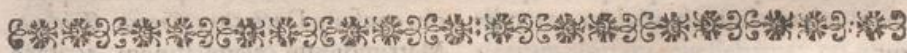
redem, & ideo sicut testator cum fidei vitio præscriptionem inchoare nequibat, ita quoque Successor universalis ob traducem vitii radicem præscriptionem continuare vel complere non potest. *Can. si Sacerdotes. 10. caus. 16. 9. 3.*

(D) Male applicat *Regulam Zonarij*, si transactionem legitimè factam Semproonius probet, stante siquidem probatione cessat causa ignorantia, consequenter 100. Imperiales solvere renetur.

(E) Quæcunque dispositio sive per modum Testamenti, aut Codicilli, donationis aut aliter, ad causam piam coram tribus aut duobus legitimis testibus requisitis facta valet, cum in hoc passu non secundum leges, sed secun-

dum Decretorum statuta dispositio talis sit tractanda. *Cap. relatum 11. de Testam.* Equos ergo *Zonarij* Monasterio tradere obligatur.

(F) Qui pro Clerico fide jussit, omnino indemnis servandus est, ne dispendium patiatur, unde videtur præmium meruisse, in tantum, ut, si Clericus, pro quo fidejussim, debita fidejussori solvere, & simul damna, quæ propter fidejussionem pertulit, resarcire detrectet, reditus beneficii, quod Clericus ille obtinet, tam diu fidejussori debeant assignari, donec damna resarcita fuerint, & debita sine diminutione soluta. *Cap. pervenit. 2. de fidejuss.* Frustra ergo exculpate sese nititur *Zonarij*.

REGULA XV.

Odia restringi, & favores convenit ampliari.

Quæres primò Quis amicus hujus Regulae sensus?

R. Leges, Canones, Privilegia, quæ odia continent, restringenda, & strictè sunt interpretanda: è contra quæ favores conferunt, amplianda sunt, lateque interpretanda. Hic sensus ad speciem clarus difficultatem habet in explicando, quæ favorabiles, & quæ odiosæ sint dispositiones.

Quæres secundo. Quæ dispositiones sunt favorabiles?

R. Sequentes. 1mo. Dispositiones, quæ sine juris communis derogatione, & tertii damno aut præjudicio merum Principis continent beneficium, merito favorabiles appellantur. *L. beneficium. 3. ff. de Constitut. Princip. Cap. cum dilecti 6. de donat.* Exemplum habemus in Privilegio celebrandi & divina audiendi tempore interdicti per Pontificia Sedis largitatem indulto, vñ cujus famuli & domestici privilegiati, licet in Privilegio non nominati, divinis

I 3 in.

interesse possunt, eò quod sit mera & nemini præjudiciosa summi Pontificis gratia.

2dò. Dispositiones, quæ animarum, fidei aut religionis Christianæ bonum concernunt, vel ad Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, aut alterius causæ piæ pertinent utilitatem & incrementum, pro favorabilibus habendæ sunt; ita Aylum Ecclesiæ concessum ad loca eidem conjuncta extenditur, item immunitas localis nemini quocunque debitorum vel criminum non exceptorum onere gravato est deneganda: quia Privilegium intuitu Ecclesiæ est indulgentum. *Can. si quis in atrio. 7. caus. 17. q. 4. cap. inter alia. 6. de immunit. Eccles.* Sic etiam *Cap. fin. de præscript.* quod malam fidem à præscriptione removet, ad quamcunque præscriptionem etiam immemorabilem extenditur.

3tiò. Dispositiones, quæ primævum & commune Jus iterum reducunt, sunt favorabiles. *Gloss. in cap. statutum. 3. de præbend. in 6. verb. numerandum.* Ita concessio decimarum Parocho, intra cujus Ecclesiæ fines proveniunt, facta etiam novalium Decimas comprehendit. *Cap. ex parte 27. de Decim.* cum de jure communi Parocho indiscriminatim decimæ debeantur. *Cap. cum sint 18. cap. ad Apostolica. 20. de Decim.*

4to. Quando ratio concedendi æquæ vel magis in aliis reperitur, privilegium extenditur: sic privilegium competentæ militibus concessum *L. Miles. 6. ff. de re judicat. ad Advocatos & in sa-*

cris constitutos extenditur, in his enim eadem, quæ in militibus ratio esse dignoscitur.

Quæres tertio. Quæ sunt odiosæ Juris dispositiones?

1o. Quibus juri communi, aut quæsito jam tertii juri derogatur, eò quod Princeps Jus commune ob utilitatem publicam introductum tollere, vel minuere, aut tertio nocere non intendat. *Cap. Ecclesia. 57. de elect. cap. super eò 15. de offic. delegat.* hinc dispensationes in defectu natalium, Clericorum, aut Ecclesiarum à jurisdictione Episcopali, vel Laicorum à solutionibus decimarum exemptiones odium continere non dubitamus.

2dò. Dispositiones, quæ actus aliàs valituros infirmant, invalidosque reddunt, inter odiosas computantur quam ob causam Decretum *Concil. Trident.* Matrimonium clandestinum irritans sponsalia clandestina non complectitur.

3tiò. Dispositiones, quibus in habilitates inducuntur, aut facultas omnibus regulariter permessa adimitur, ut statutum tollens vel restringens testandi facultatem, aut ad paternam successionem inhabilem reddens, &c. odiosis merito annumerantur.

4to. Dispositiones bonis moribus, vel naturali adversantes æquitati, ut nuptiarum consanguineos inter & affines permissio, inæqualitatis inter liberos introductio, &c. tantò sunt odiosiores, quantò honestior inter consanguineos & affines continentia, & laudabilior naturæque conformior liberorum in successione æqualitas, Quæ-

Quæres quariò. Quæ dispositiones odiosæ à præfenti Regula excipiuntur?

1°. Illæ, quæ si non extendentur, omni carerent effectu. *Cap. in his. 50. de Privileg.* exempla sunt: dispositio testamentum condere prohibens odiosa est, & tamen hæc Codicillum aliàsque ultimæ voluntatis species comprehendit: dispositio quâ Civitas interdicitur, procul dubio odium continet, ast nihilominus ad suburbia extendi non ambigitur.

2do. Illæ, quæ ad similia extendentem habent clausulam, sic hæreticorum

ad beneficia & officia inhabilitas ad eorundem filios extenditur per *cap. ut officium 1. §. fin. de hæret. in G.*

3^{io}. Si non facta in odiosis extensione absurdum sequeretur. Ita lex odiosa in *l. 1. C. de secunda. nupt.* irrogans infamiam mulieribus infra annum luctus secundas nuptias celebrantibus ad fœminas intrâ illud tempus turpiter viventes extenditur per *authent. eisdem. C. eod. tit.* & quamvis lex prima ista Juris Canonici autoritate justè correctâ sit *cap. super illa. 4. cap. fin. de secund. nupt.* hodie adhuc obtinet vigorem prædictæ *authent. eisdem* dispositio.

C A S U S.

Angelinus ex Gentilismo conversus affinem ex *Can. quadam. 20. canf. 25. q. 3.* uxorem ducere voluit (A) quod cum denegaretur, dispensationem, Caxæ in secundo gradu affini nubendi impetravit, quâ ante Matrimonium contractum mortuâ, vi dispensationis ejusdem Titiam in tertio gradu affinem sibi copulari petiit. (B) Uxoratus privilegium obtinuit, ut tempore interdicti divinis interesse possit. (C) Quamvis jam ante in Suburbio divinis interfuisset. (D) Casu aliquem in rixa interficiens ad Ecclesiam confugit, quam cum clausam inveniret, in atrio Ecclesiæ mansit, unde Judex eum per milites extrahere parabat. (E) Decimas agrorum cultorum sol-

vere paratus, novales tamen Parocho negabat. (F) Defuncta uxore ad Clericatum aspirans repellebatur, eò quod parentes habuisset sibi invicem consanguineos. (G) Impetratâ itaque legitimatione ad minores Ordines admittus, pastorum ambebat, cum tandem litteras Apostolicas pro proximo vacaturo pastorum obtinuisset, per illas beneficium simplex, eum pastorum hactenus non vacasset, adipisci cupiebat. (H) Obtento beneficio simplici, nihilominus pastorum, aut aliud simplex beneficium impetrare studuit. (I) Demum cum ex statuto Clerici Testamentum condere non possint, ad extrema deveniens fecit Codicillum. (K)

RESO-

RESOLUTIO.

(A) PRIVILEGIUM Anglorum in eis. *Can. quadam.* Cum sit odiosum, ad alias gentes minimè est extendendum, ut ibidem docet *Gregorius* Author Privilegii.

(B) Dispensatio utpote odiosa à persona expressa ad aliam in gradu remotiore personam extendi non debet.

(C) Quia Privilegium interessendi divinis favorem continens nemini præjudicat à persona, cui collatum est, ad familiares ejus extenditur. *Cap. licet. 11. de Privileg. in 6.*

(D) Pœna interdicti imposita Civitati ad ejus suburbia extenditur; quia aliàs interdictum exiguum sortiretur effectum, si in suburbiis divina frequentare liceret. *Cap. si Civitas. 17. de sent. excom. in 6.*

(E) Privilegium immunitatis Ecclesiæ, quia in majorem Dei cultum & Ecclesiæ honorem est concessum, favorabile est, ideoque loca proximè vicina complectitur. *Can. sicut. 6. san. definit. 35. cans. 17. q. 4.*

(F) Jus percipiendi decimas respectu Parochi favorabile est, Parochus enim fundatam habet in Jure communi Decimas percipiendi intentionem, unde sub nomine Decimarum novales quoque comprehenduntur. *Cap. ex ex parte. 27. de decim. e contra facultas colligendi decimas in privilegia-*

ris religiosis, in Clericis decimas obtinentibus, in laicis decimas in feudum habentibus, est odiosa, cum Juri communi sit contraria, & ideo ad novales non extenditur. Sunt expressi textus in *cap. ex parte 10. cap. tua. 15. §. nec occasione. cap. cum contingat. 29. de decim.*

(G) Si Parentes in primo gradu non fuerint consanguinei, *Angelinus* legitimus erat, nec dispensatione, ut ex Gentilismo conversus ad Clerum admitteretur, egebat,

(H) Dispensatio in natalibus, quam à Jure communi exorbitantem veluti odiosam restringi oportet à minoribus Ordinibus ad majores, à beneficio simplici ad curatum, ab uno ad plura beneficia non est extendenda, *Cap. 1. & 2. de filiis presbyter. in 6.*

(I) Litteræ Apostolicæ super obtinendis beneficiis impetratæ, cum odium contineant, restringi, & ideo à beneficio majori ad minus; ab uno ad plura extendi non debent. *Cap. quamvis. 4. de prebend. in 6.*

(K) Qui testamentum condere prohibetur, Codicillum quoque facere nequit, aliàs enim testamenti prohibitio suo sine frustraretur. *Arg. cap. cum in officiis. 7. de testam. & arg. l. ne codicillos. 5. C. de Codicill.*